

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 glđ., za pol leta 8 glđ., za četrt leta 4 glđ., za jeden mesec 1 glđ.40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 glđ., za pol leta 6 glđ., za četrt leta 3 glđ., za jeden mesec 1 glđ.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 glđ. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oglasila (inserte) vprejema upravništvo in ekspeditija v „Katal. Tiskarni“, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 110.

V Ljubljani, v soboto 15. maja 1897.

Letnik XXV.

O'Connell.

Strašna lakota je divjala leta 1846 na Irskem. Slavni vodja in oče irskega naroda, Daniel O'Connell se je do smrti upeljal trudil lajšati revu svojim rojakom. Dne 8. februarja 1847 je z vso le sebi lastno zgovornostjo O'Connell klical v angleškem parlamentu človekoljubje na pomoč irskemu narodu, kateremu je grozila lakota s smrtjo; 25 odstotkov prebivalstva je bilo navezano na miloščino. Klical je na pomoč, a brez uspeha. Z veliko večino je bil odklonjen njegov predlog. Prehud je bil ta udarec za plemenito srce O'Connellovo, ki je tako neizmerno ljubilo svoj narod. Dva dni pozneje obležal je prvoribitelj irskega naroda. Zdravniki so svetovali pot na jug. Sel je čez Francosko v Italijo in gnalo ga je v Rim, a v Genui se je moral ustaviti. Sredi noči mu je podelil nadškof svete zakramente in 15. maja 1847 — torej ravno pred petdesetimi leti — je na tuji zemlji izdihnil svojo dušo najblažji in največji sin irskega naroda v tem stoletju.

Zadnja njegova želja je bila, da naj njegovo srce počiva v Rimu, njegovo telo pa v irski domovini.

V tej zadnji njegovi želji je izražen tudi ves program njegovega življenja, kateremu je posvetil vse svoje izvanredne duševne moči. Emancipacion in Repeal sta bila geslo njegovega neumornega delovanja. In sicer se je za emancipacijo, to je za vsestransko politično in versko ravnopravnost boril v prvi dobi od leta 1801 do 1829 in od l. 1829 do 1847 za „Repeal“, to je naj se ovrže državno-pravna zveza, s katero je priklenila Angleška začetkom sedanjega stoletja Irce v neizmerno duševno in gmotno škodo irskega naroda.

Komur so znane tedanje zgodovinske razmere, vé, kako težavno nalogo si je s tem odbral O'Connell. Imel je za nasprotnika mogočno angleško državo, na svoji strani pa zatiran narod svoj, blag sicer in krepak, toda brez vsake organizacije. Kakor orjak se je lotil ogromne naloge in po mnogih naporih se mu je posrečilo, kakor pravi Bluntschli, „da je iz nič ustvaril kakor lavino naraščajočo ljudsko stranko“ ter s tem organizoval svoje rojake. Kakšna je bila ta lavina ljudskega gibanja, kažejo shodi, katere je O'Connell skliceval. Angleški listi so poročali, da se je zbralo na shodu v Mullaghmastu pol milijona in na shodu v Tari — kakor so poročale londonske „Times“ — cel milijon irskih rojakov, katerim vsem je bilo geslo: Repeal!

Angleška vlada je videla, da se ne bo mogla za dalje časa ustavljati lavini, ako ne zatlači vreleca, iz katerega se je lava vsipala. Naprtila je zato O'Connellu velikanski proces; obtožnica je obsegala 685 tiskanih strani in sicer proti možu, katerega hudodelstvo je bilo: neomajne katoliško prepričanje, lojalnost in zakonitost. Vkljub temu je bil seveda O'Connell obsojen na jedno leto v ječo in na 100.000 gl. denarne kazni.

Tedaj je bil O'Connell na vrhuncu svoje moči in slave, a se je prepričal, da so vsa zakonita sredstva za osvobojenje Irske izrabljena in sicer brez uspeha. Jedinostvo za Irce je še preostalo, namreč upor. Proti temu se je pa odločno uprl lojalen O'Connell, ki je le zakonitim potom hotel izbojevati svobodo svojim rojakom.

Vse to pa bi ne bilo potrilo velikega O'Connella, ako bi se ne bili dvignili proti njemu nekateri njegovi lastni nadarjeni rojaki. O'Connell je namreč zapujoč svojim izrednim silam menil, da vse sam

premore, zato je premalo skrbel za naraščaj voditeljev.

Nekateri nadarjeni rojaki njegovi so se zbrali v posebno zvezo „mladih Ircev“, ki je do tedaj šla z njim, ker se mu ni mogel kot ljubljencu naroda nihče ustavljati, dasi v verskih načelih z njim ni bila jedina. Vnemala se je ta zveza mladih Ircev za brezverska načela ter si zapisala za geslo izključno narodno načelo in sovraštvo do Angležev. Temu boju pa, ki ni bil zasnovan na podlagi pravičnosti in zakonitosti, se je uprl O'Connell z vso odločnostjo. A bil je tedaj že 70 l. star in tudi od njega je narava zahtevala neizprosne svoje pravice. Zato je kmalu na to, kakor smo omenili, v borbi za svobodo domovine moral umreti, ne da bi bil dosegel namen svojega življenja.

Dasi tudi O'Connell ni bil brez napak, bil je v mladosti vihrav, v vodstvu večkrat oblasten, vendar krepostij njegovih ta senca nikakor ne zatemni, ker je rad spoznal svoje napake in jih javno obžaloval.

Ne poznamo pa v našem stoletju moža v javnem življenju tako uplivno delujočega, ki bi katoličanom tako ugajal, kakor uprav O'Connell, ki je vzlasti tudi nam katoliškim Slovencem pravi vzor svoji veri in svoji domovini nesebično služočega katoliškega moža.

Zato smo se spomnili s temi skromnimi vrsticami ob petdesetletnici njegove smrti tega izrednega veljaka, želeč, da bi se ohranila podoba tega moža v živem spominu tudi nam borečim se za iste idejale, katerim je posvetil O'Connell svoje neumorno delavno življenje.

LISTEK

Dvoboji mej poslanci.

In zdaj še ti, naš parlament! Prelepe so lavo-rike francoskih in mažarskih poslancev, ki s tako nepopisno spretnostjo streljajo luknje v zrak in sekajo drug drugemu praske v kožo, tako, da je izdiranje zoba strašno krvavo dejanje v primeri s temi dvoboji. Želja po enakih lavorikah vzbudila se je tudi mogočno v hrabrih prsah nekaterih avstrijskih poslancev.

Ker se ne morejo predirati z ostrimi jeziki v zbornici, skušajo doseči to zunaj zbornice z ostrimi meči. Seveda ne popolnoma in do smrti predirati. Saj so dolžni svojim volilcem ohraniti dragoceno svoje življenje, kajti volilci zaupajo le njim in nikomur drugemu. Nova volitev pa bi tudi preveč razburjala ljubljene volilce, za katerih duševno ravnotežje in mir treba skrbeti vestnim poslancem.

Wolf in Hořica sta se že bila, in nevenljiva slava, katero uživata sedaj ta dva, vspodbudila je tudi Mengerja, da je poslal priči Strobachu.

Ako pojde stvar v tem tiru dalje, treba bode nastaviti za naš parlament posebne zdravnike in orožarje ter prizidati zbornični dvorani še dvorano za dvoboje, kjer bodo vročekrvni in srboriti poslanci z mečem nadaljevali svoje govore. V tej dvorani vsak

vzame sabljico ostró
In kakor solnce tak svetló,
Po sredi kača jej leži,
Na koncu ogenj jej gori,
Je v kačjem strupu kaljena,

kakor poje narodna pesem v Alenčici, ter zaseka nasprotniku rano globoko — v kožo notri do mesa. Zdravniki jima prilepijo angleški prilepec in re bene gesta vrneta se hrabra bojevnika zopet v krog svojih somišljenikov, da sprejmeta čestitke.

Potem pa bodejo morali izvoliti avstrijski narodi pri prihodnjih volitvah za poslance samo stare, v boju osivele husarske majorje, ako bodo hoteli imeti v parlamentu dobre bojevnike.

Seveda bi takega moža sablja Wolfu zlezla ne samo v kožo, temveč tudi nekoliko v meso.

Ko se je izvedela strašna novica, da se bode Wolf sekal, oj, koliko nemško-nacionalnih src je koprnelo tedaj v strahu in nadi! Koliko vrčkov piva izlilo se je tedaj Wotanu v čast, ki daje srečen izid, po nemško-narodnih grlih. Tudi mnogo češkega piva seveda, saj to nemškim narodovcem ni „minderwerthig“ in se ti možje lahko tolažijo z varijanto znanega reka: „Ein unverfälschter Deutscher kann keinen Böhmen leiden, doch sein Bier trinkt er gern.“

Wolf pa bi bil lahko napisal tisti večer pred dvobojem nekako tako-le slovo od somišljenikov: Dragi narodni sodrugi! Razsvetli Vas Wotan! Ako me ubije sablja tega manj vrednega Čeha, zakop-

ljite moje telo v nepokvarjeno nemško zemljo. Seveda ne na Dunaju, tu je preveč Čehov, pa tudi na Češkem ne, ker so ti manj vredni ljudje tudi tam. Morda na Pruskem? O, tam so tudi nekdanj živeli Slovani, tako da jaz revež res ne vem, kam leči k počitku. Morda pa le še živ zlezem iz te stvari, kar bi meni in gotovo tudi Vam, ljubi narodni sodrugi, ne bilo neljubo. Potem pa bomo iskali skupaj košček nepokvarjene nemške zemlje, kamor bomo mirnim srcem lahko legli, kadar bomo šli v Walhallo. Nečemo ležati v bližini teh manj vrednih narodov. Živeti in umreti hočemo po našem vzvišenem geslu:

Deutsch und treu so ganz und echt,
Nicht verpfaßt und nicht vertschecht,
Nicht vermauschelt, nicht verwelscht,
Kurz und gut: ganz unverfälscht!
Heilo!“

To bi bilo ganljivo branje in ob jednem bi tudi vspodbujalo nacionalce k delu, katero je sila potrebno, kajti res težko je najti zemlje, ki je dosti „unverfälscht“, da bi se moglo va-njo položiti truplo v dvoboju palega nemško-nacionalnega parlamentarca.

Mengerju seveda ni še sedaj treba iskati takega kotička, kajti Strobach odgovoril je njegovim pričam, ki so ga zvale na dvoboj: „Gospodje, jaz se ne ukvarjam s takimi neumnostmi.“

In to je najboljša kritika dvoboja sploh.

V boju za pravico.

(Primorski Slovenci, vlada in lahoni.)

Hude boje bijejo Slovenci na Primorskem že iz davna v uradnem, političnem, gospodarskem in verskem oziru. Boj je dne do dne hujši, ker je sovražnik vedno nestrpnější in predrznejši. Pod vodstvom iz laške kraljevine došli hujškačev in in nekaj strupenih židov napoveduje pogin slovenskemu rodu na Primorskem, hkrati pa se popolnoma jasno pripravlja ta pokrajina za »zjedinjeno« laško državo. Nikakor ni v tem boju samo jezikovno vprašanje na dnevnem redu, marveč gre se za to, bodo li mogli Slovenci sploh še ostati katoliški Avstrijci; gre se za to, ali jim bo mogoče ohraniti se kaj gospodarske samostalnosti, ali pa propadejo kot gmotno izsesani sužnji v žrelo protiaavstrijskemu, protiverskemu, v svojem bistvu kapitalističnemu lahonstvu.

Te razmere so izza zadnjih državno-zborskih volitev se gorje. Vlada je bolj nego kedaj pokazala, da drži s slovenskimi protivniki in da ne vpošteva požrtvovalne udanosti našega ljudstva.

Javno se je svoje dni pisalo po nemških listih, da je v trodržavni pogodbi Lahom v Avstriji zagotovljena posebna podpora in sedaj se kot očitna tajnost razglša, da zunanja politika brani osrednji vladi zadovoljiti pravične slovenske zahteve. Badeni ne more poseči v primorsko gnjezdo, ker tega ne pusti in ne sme pustiti Goluhovski.

Zastopniki primorskih Slovencev in slovanske krščanske zveze, kateri pripadajo, so morali tu nastopiti in z odkrito besedo v državni zbornici zahtevati, kar jim po pravici gre, in opozoriti na nevarnosti, ki preté državi, če se ves vladni sestav na Primorskem ne preokrene.

Kaj so storili, naj svedočijo nastopne vrste, v katerih podajemo po brzopisnih zapiskih razpravo o primorskih zadevah slovenskim bralcem.

Nujni predlog.

Dne 6. aprila so vložili poslanci slovanske krščanske zveze dva nujna predloga s temi-le besedami: »Visoka zbornica skleni: 1. O. kr. vlada se opozarja na nepravilne razmere na Primorskem in se pozivlje, da v oni deželi uveljavi v državnih temeljnih zakonih zajamčene pravice, in zlasti najstrožje preišče, ali je bilo zakonito, nujno in primerno, da so se v drugi polovici meseca sušca 1897 v poreškem (oz. goriškem) političnem okraju in tržaški okolici trumoma zapirali tamošnji prebivalci; 2. Ta predlog se mora obravnavati z vsemi okrajskavami, ki jih pozna pravilni red.

Predloga sta bila do besede istoslovna, samo imena krajev so bila različna. Za poreški okraj sta prva podpisala svoj predlog dr. Laginja in Spinčič; za Goriško in Trst pa dr. Gregorčič in grof Coronini.

Laška in naša interpelacija.

Lahi so bili izvohali, da se pripravlja tak predlog, in v zvitni predrznosti so spremenili svojo mučiteljsko ulogo v mučeniško ter so ravno istega dne, 6. aprila vprašali ministra Badenija, kaj hoče ukreniti proti silovitostim, ki so se vsrile ob državnozbornskih volitvah na Primorskem proti Lahom.

Dne 9. aprila pa je vprašal posl. Spinčič istega ministra, kaj namerava ukreniti z ozirom na silovite napade, s katerimi so Lahi v Koprnu napadli dne 6. in 7. aprila Slovence, v zlasti slovenske dijake in profesorje.

Videlo se je, da te stvari Badeniju niso bile všeč. Najrajše bi bil pokopal vso zadevo in res se je v kljub neprestanemu pritiskanju slovanske krščanske zveze stvar toliko časa zavlekla, da je se-le dne 8. maja popoludne ob petih prišel naš nujni predlog na vrsto. Skorej gotovo so ga tudi nekateri Poljaki zadrževali, kar so le mogli. A popolnoma odložiti se vendar ni dal. Dne 8. t. m. je dr. Gregorčič prišel k besedi in je v obširnem govoru utemeljeval nujnost imenovanega predloga. — Bilo je že pozno, poslanci so bili že trudni in ne meneč se za to, da je celo Primorsko vprašanje na dnevnem redu, je opominjal govornika, naj kmalu konča. Konečno mu je celo vzel besedo.

Badenijev odgovor.

Ze iz predsednikovega ravnanja se je videlo, da bi vladni gospodje najrajše videli, ko bi se nujnost le v par besedah omenjala, potem pa predlog odložil k večnemu počitku. Se jasneje se je pa to pokazalo dne 11. maja, ko je Badeni odgovarjal imenovanim interpelacijama. Njegov odgovor je naravnost Lahom prijazen in Slovenom protiven. Ni čuda, ko je poizvedoval pri tisti vladi, proti kateri je namerjen nastop slovenskih poslancev.

Laskemu vprašanju je priznaval, da je uradno potrjena večina napadov, ki jih naštevajo Lahi, da so jih izvršili Slovenci proti njim, pač pa se jih mnogo ni vsrilo v takem obsegu, kot jih slika interpelacija.

»Ne smem pa prezreti, da so se tudi od nasprotne stranke zgodila nekatera izzivanja in nerednosti, v zlasti v Trstu in okolici, kakor tudi, da je ob volitvah v Poreču dne 18. marca t. l. prišlo do demonstracije proti slovenskim volilnim mozem in dne 14. t. m. k trpinčenju nekega slovenskega prebivalca v tem mestu.«

»Kar se tiče goriškega okraja, moram opaziti, da so vsled krepkega gosposkega nastopa o priliki, ko se je goriško mesto iznova poskušalo silovito napasti, skorej popolnoma izostali nadaljni nemiri.«

Ministerski predsednik je vrhu tega hvalil gosposko, da je povsod delovala pravično in pomirljivo za javni mir in red.

Tak odgovor so dobili Lahi. Lahko so bili zadovoljni z njim. Saj so v njem Slovenci z mnogobrojnimi zabavljicami in trpinčenji, poskodovanju tuje lastnine in uporju proti čuvajem javne varnosti, slikani kot glavni vzrok vsem nemirum. Vlada je seveda popolnoma nedolžna, Lahi pa so zakrivilo samo nekatera izzivanja. Najbolj je pač smešen odstavek, da so hoteli Slovenci dvakrat napasti Gorico.

V istem duhu slóve odgovor Spinčičevemu vprašanju. Kmečki fantje so sli dne 6. aprila na nabor in pri tem seveda niso bili ravno prethi. Klicali so »živio«, nosili so slovansko trobojnico seboj (Badeni pravi, da so »demonstrativno razvili slovansko trobojnico«), in trobili so na trombo; sploh vedli so se, kot imajo primorski fantje ob taci prilikah navado, glasno in živahno, a brez vsake nevarnosti za Lahe. Lahi so jeli kričati — slavo svojim poslancem, fantje hrvaškim; slišal se je nad njimi klic: Smrt Hrvatim (morte ai Croati) in pouličnjaki so metali sadje po njih. Zandarmenarija je posegla vmes s tem, da je zaplenila imenovano zastavo in trombo.

Fantje so bili mirni. Ko so izvršili svoje opravilo, so jih zandarji spremili iz mesta in dasi niso nikomur storili nič žalega, so mladiči vendar metali kamenje za njimi. Ni čuda, da so jim fantje ravno tako odgovorili.

Tisti dan je pa surova druhal napadla slovanske pripravnike in jih pretepal. Zakaj? Badeni pravi doslovno: »ta slučaj se menda odtod izvaja, ker so bili nekateri slovenski gojenci imenovanega zavoda pred nabornico in so tam, kot se trdi, odobravalii demonstrativno postopanje imenovanih pripravnikov.«

Taki napadi so se ponavljali dne 7. in 8. aprila in ko so se vračali iz velikonočnih počitnic v Koper, so jih na parniku Lahi zasramovali.

Badeni je moral priznavati, da je prof. Frankovića napadel nekdo s kamenom in mu k sreči samo klobuk zadel; dalje da je dne 8. aprila župana Jan. Muslavića napadla tolpa ljudij, ko se je vračal iz Kopra domov in ga s kamenjem »sicer lahko, vendar pa ne neznatno« ranila in da so dokazani trije slučajji dne 8. aprila, ko so se zasramovali Slovenci.

Temu nasproti pa more reči Badeni leto-le: »V okolici imenovanega mesta so se godili iz gredi dne 7. aprila tudi od slovanske strani, ki se bodo tudi sodnijsko preiskavali.«

Če bi kaj bilo na tem, bi bili že zdavnej Slovenci pod ključem.

Ministerski predsednik sklepa svoj odgovor tako-le: »Iz ravno kar povedanega se razodi, da so se godile od pristavev obeh narodnih strank protizakonitosti in nepravilnosti, da pa gosposka ni nič opustila, da zopet napravi mir in red, kakor tudi da napadene varuje, in tiste, ki so krivi, pozove k odgovornosti.« Komur so le količkaj znane primorske razmere in kdor ima le trohico čuta za pravičnost, se mora smijati

Snujte Rajfajz nove posojilnice!

Poučna igrice v štirih dejanjih. — Priredil P. Bohinjec.

O se be:

Prahar, župan. — Smodé, Jernejevec, Čokljar, Poparjenec, občinski svetovalci. — Vižel, občinski tajnik.

I. dejanje.

V občinski pisarni.

I. prizor.

Prahar (sedi pri mizi): Marsikatero modro smo uganili in marsikatero pametno izkovali, kar jaz sedim na županskem stolu. Res, da imam tudi nasprotnikov dovolj, ali kdo jih nima? Saj še Bog ne more ustreči vsem ljudem — in bom jaz? Odkar pa sem bral v »Slovenču« tiste članke o Rajfajzovih posojilnicah, brodi mi zmerom po glavi skušnjava: Kaj ko bi še v naši občini poskusili kaj takega? Ni napačna ta naprava in če je vse res, kar se bere, zdi se mi, da bi imel greh, ako bi to misel opustil. No, treba je vsako novotarijo najprej vreči med ljudi, da jo nekoliko oberó, pregledajo in ogledajo. Ze sem nekoliko poskusil. Toda nič posebno dosti ognja nisem našel. Naši ljudje so prenezaupni, prestarokopitni, to je res. Zato sem hotel še jedenkrat poskusiti resneje. Da pa mi ne uidejo za kožo in da me ne spravijo v kozji rog, treba je stvar

preudariti in preresetati na vse strani. Vsakemu moram znati odgovoriti, posebno tistemu suhaču Poparjencu, tistemu oderuhu, ne smem ostati niti jedne na dolgu. Tudi boter Slané me bođe gotovo zbódel, kakor me bođe le mogel. Toda pogum velja! Vsaka dobra stvar ima nasprotnika. (Poslušaj.) Nekdo gre. Kdo je neki?

II. prizor.

Vižel (vstopi): Dobro jutro, oče župan!

Prahar: Bog daj! Veš kaj, Vižel? Ravnokar sem premišljal zopet našo posojilnico. Kaj meniš ti?

Vižel: Denarja se ljudje ne bodo branili. Kolikor le ga bote imeli, vse pojde sproti. A kje vzamete toliko denarja? To je drugo vprašanje.

Prahar: Denarja? Kaj je vse dolžno po občini? Poslušaj, Vižel! Smodé lahko dá par tisočakov, Žurec še več, trgovec tudi ne bo zastajal in jaz tudi nisem ravno prazen.

Vižel: Lahko dajo, lahko, a če bodo tudi dali?

Prahar: Kaj bi ne? Saj so moji prijatelji.

Vižel: Poparjenec ima več denarja, kakor vsi drugi. In on ne bođe dal za posojilnico niti beliča. Pač pa nagajal, kolikor bođe mogel.

Prahar: Kaj Poparjenec — ta oderuh! Od njega niti nočemo denarja. On ga izposoja po 8,

10, 12 in še več od sto, mi pa hočemo delati po krščanski.

Vižel: Vaš boter Smodé vam tudi ne pojde na roke. Slišal sem, da je rekel: Ta naš župan Mihče si res vse izmisli. Mlad je še, mlad in zato mu ne moremo zameriti. Saj ko bi oče njegov ne bi bil toliko let županil, bi se bili že prebrali.

Prahar: Ne zamerim ti, Vižel! Starejši si od mene, sama sva in dober prijatelj si bil mojemu očetu. Toda, ti si zmerom nož, ki na dva kraja reže.

Vižel (smeje se): Tudi jaz vam ne zamerim, oče župan!

III. prizor.

Jernejevec (vstopi): No, kaj se kregata? Je pa že Vižel sinoči pri botru Smodétu dremal in žulil svoj poliček, da je žulje dobil.

Vižel: Katerih pa Jernejevec ni plačal.

Jernejevec: Kdo pravi, da ne? Ali te ne plačujemo pri davkih?

Prahar: Tisto se pomenita pri botru Smodétu. Jaz ti bodem nekaj drugega povedal, Jernejevec! O posojilnici sva se pomenkovala.

Jernejevec: Tisto pa že. Samo prej mora Vižel kako srečko zadeti za kakih 100.000 gl.

Prahar: Mi ne potrebujemo srečke. Sreča nas čaka, ako jo hočemo prijati. Sedi in poslušaj me!

takemu sklepu. Z njega se pač jasno vidi, da tako brz Sloven na Primorskem se ne dobó svojih pravic.

Primorsko vprašanje se najložje spozna iz razprave, pri kateri so govorili Sloveni in Lahji. Po vrsti navajamo, kar se je znamenitejšega povedalo; potem bo lahka sodba, kako se godi Slovenom na Primorskem in kako skrbi za red in mir sedanja vlada.

Razprava o primorskih zadevah.

Najpreje dné 8. in 13. t. m. je bilo treba vtemeljati nujnost stavljenih predlogov. Vrsto govornikov je v ti zadevi otvoril dr. Gregorčič, kot smo že omenjali. Njegov govor obseza te le stvari:

„Iz besedila predloga je razvidno, da je isti tudi nujen. Tu gré za mnogoštevilna aretovanja, ki so se izvršila v Primorski, a to ne sme biti, da bi se s takim predlogom postopalo po poslovnem redu, ampak je potrebno, da se istega lotimo z vsemi možnimi krajšanji. Le obzalovati je, da morem še-le danes utemeljiti ta predlog, dasi je bil vložen že pred jednim mesecem. Ni mi navada, da bi nadlegoval visoko zbornico z nujnimi predlogi, kajti v vsej XI. sesiji sem predložil le dva nujna predloga, ki sta govorila o bedi in ki sta se tudi rešila v kratkem času. Ako torej prihajam sedaj z nujnim predlogom politiške važnosti, more biti uverjena visoka zbornica, da imam dovolj razloga za to. (Tako je!)

Po letošnjih državnozbornih volitvah je bilo v tržaški okolici neredov in nezakonitostij, katerim, žal, ne morem oporekati; obzalujem le, da se more kaj takega dogoditi med mirnim slovenskim ljudstvom, vsikdar zvesto udanim državi, in ki vsikdar spoštuje zakone; ako pa prihaja do izgredev in nezakonitosti med takim pobožnim ljudstvom, tedaj se moram vprašati: Kaj se je moralo vendar dogoditi vsega, da se je razdražilo to ljudstvo in da se je dalo zavesti do kaj takega? (Prav res! na desni.)

V manji meri so se take stvari dogodile tudi v Gorici in nje okolici, česar ne bi bili vsikdar pričakovali poprej. Jaz ne morem tajiti resničnih neredov, toda izjaviti moram, da je na teh neredih in nezakonitostih ljudstvo le po malem delu krivo iz lastne inicijative, nasprotno moramo pripisati vladi krivdo, v kolikor so se neredi in nezakonitosti vršile na italijanski strani, ker je ona ali odobrvala ali dopuščala iste; ako bi bila postopala drugače, ne bi se bilo dogodilo vse to. In na drugi strani — v kolikor so se neredi vršili od slovenske strani — je le te večinoma pripisati nedomremu, nepolitiškemu in nezakonitemu postopanju vlade. (Cujte! Cujte!)

Jaz ne tožim italijanskega ljudstva radi tega, krivo je toliko, kolikor Slovenci, glavna krivda pa je na vladi in nje organih na Primorskem. (Prav res!)

Da pa bolje dokažem nujnost svojega predloga in da prepričam visoko zbornico, da je dobro, da se vsprejme ta predlog, dovoljujem si, poseči malo nazaj in se omejujem bolj na mesto in deželo gorjsko, ker ne poznam tako dobro razmer v Trstu in

v Istri. (Poslanec Spindčić: To storimo že mi!) Za to bodo skrbeli že drugi gospodje. In tu moram poseči za nekoliko let nazaj, ko je namreč imel v Gorici veliko besedo mož, ki ne živi več danes. Nikakor se nočem dotikati njegovega spomina, ako trdim, da se ni nikdar trudil za to, da bi veljal avstrijskim patriotom. (Cujte!) Nikdar ni zatajeval svojega političnega mišljenja in vsikdar je govoril povsem odkrito, kar želi in nameruje, da, bil je celo preodkrit, tako da je prišel v navskrižje s kazenskimi zakonom radi političnega delovanja svojega in bi bil skoro moral prebiti trdo kazni; na tem je imel zahvaliti svoje prijatelje, da je ubežal iz preiskovalnega zapora, in potem, ko je bil obsojen in contumaciam na šest let, pripisati je imel le Najvišjemu pomiloščenju, da je mogel zopet priti v Gorico.

Popred ga je bilo videti v družbi drugih gospodov, od katerih so morali trpeti nekateri, dočim se je jeden njih pravočasno potegnul iz zanjke. Mož je bil v mestni službi in ko se je povrnul v Gorico vsled pomiloščenja, vsprejeli so ga tam z veseljem in namestili ga zopet kakor mestnega uradnika. Mož ni bil naklonjen Slovencem po svojem političnem mišljenju.

Toda to treba pripoznati, da je bil v uradnem občevanju z Slovenci uljuden in prijazen, brižen v službi in pravičen. V tem pogledu mu ni smeti očitati ničesar. Ni se dal motiti v svojih političnih nazorih in je štel leto, v katerem bi se dogodile take politiške spremembe na Primorskem, da ne bi trebalo, zlasti v mestu gorjskem, biti večjim nemškemu jeziku. Tudi mu ni bilo do tega, da bi se njegovi otroci priučili temu jeziku. On je odgovarjal za svoje ideje, ki, kakor rečeno, niso bile avstrijske, in v toliko je bil značaj, poštenjak. On je trpel za svojo idejo, potegoval se je za isto in je pozneje moral prebiti marsikaj; v tem pogledu se ugodno razlikuje od mnogih drugih iz sedanje dobe, ki sicer časte in nosijo njegovo ime, a nimajo toliko srčnosti, da bi mu sledili, kakor v mišljenju, tako tudi v izjavah mišljenja. (Poslanec dr. Rosenstock: Kdo je to? — Klici: Favetti!) — On je bil resničen vodja politiškega gibanja v Gorici in za časa tega vodstva njegovega se je dogodila marsikojna demonstracija. Ko je avstrijsko prebivalstvo slavilo neko patrijotičko slavnost, odšel je s svojimi somišljeniki preko meje v Palmonovo in je tam praznoval po svoje. Na povratku so se tej družbi postavili nasproti ljude, ki niso bili Slovenci, vendar pa zvesti cesarju; ti so bili ogorčeni nad tem, da se uhaja preko meje in se uganjajo politiške burke, in so dobro naklestili to družbo. V istem času se je v gorjskem gledališču dogodila grda demonstracija v navzočnosti prejasnega člana Najvišje cesarske hiše. (Cujte! Cujte!) Postopal je na tak in sličen način, in žal, da moramo pripoznati, da se je veliki del mlajšega rodu vzgojil v duhu in pod perotmi tega moža. Nastopila je v Gorici tu nasprotna stranka; prebivalstvo gorjsko se nikdar ni zlagalo s tem, nasprotno, nezadovoljno je bilo s tem in žugal je poraz občinskemu tajniku in

Na tak način se bogatini niso bali denar ulagati in v kratkem času so že čutili udje dobroto take naprave. Dobili so tako z nizkimi obrestmi denarjev na posodo in ni se jim bilo bati vsako uro, da bode treba povračevati. V nekaj letih pa so z lahkoma ves svoj dolg poplačali. Ker pa so imeli denarje, imeli so tudi blagostanje in moč pa krepost kmečkih domov je rasla, s tem pa tudi pravica in zavednost. Leta 1847 je prvič Rajfajzen ustanovil tako posojilnico in zdaj jih je že na stotine; koder se ustanovi, pokažejo se kmalo nasledki te neprecenljive dobrote in niti o jedni se ne vé, da bi „falirala“. V Trnovem postavim obstoji komaj pol leta in ljudje ne morejo se prehvaliti, kakšen dobrotnik jim je, ki jim je to ustanovil.

Jernejavec: Vender jaz nič kaj ne zaupam tem denarnim zavodom. Denar je škrt.

Vižel: Kaj ne, koliko se bere skoro vsak dan o izneverjenji kake posojilnice ali banke?

Prahár: Res je, kar pravita. Toda vse te posojilnice in banke, o katerih vidva govorita, so judovske, liberalne, oduhušene, poštenih ljudij in krščansko mislečih je malo vmes. Rajfajznove posojilnice so vse kaj drugega. (Vižel odide v drugo sobo.)

Jernejavec: Potem je moral biti ta „Rafuzen“ res gad! No le povej še kaj!

(Dalje sledi.)

občinskemu svetu, ki ga je vzdrževal. Ko so je približala ta nevarnost, ko so se bali, da bi o novih volitvah utegnili biti izvoljena druga večina, ki bi morda odslovila tega občinskega tajnika, požuril se je občinski svet gorjski, da je že v naprej določil penzijo svojemu uradniku in za penzijo so mu računali tudi tisto dobo, ki jo je preživel v inozemstvu. — Slednjič je mož umrl pred nekoliko leti, po kratki bolezni, skoro naglcma. — Tedaj je bila velika žalost v občinskem svetu gorjskem, in sklenili so, da se na mestne stroške pokoplje toli proslavljeni mož. Pokopan je bil torej z veliko slavnostjo in pompom. Ulične svetilke so bile opremljene črno, v sprevedu so bili mestna godba in galsci in občinski svet je spremljal in corpore dražega pokojnika.

— Povdariti pa moram, da v občinskih stvareh niso posebno hvalili moža, to je, ozirom na vodstvo občinskih poslov. O tisti priliki se je posebno odlikoval neki mladi odvetnik, ki je v občinski seji pel hvalno pesem pokojniku in je na tega moža kazal kakor na idejal, katerega naj posnemajo mladi Goričani, in ta mladi odvetnik je danes župan v Gorici. (Cujte! Cujte!)

Dva sina pokojnikova se nista predstavila, ko sta prišla v dobo vojaške obveznosti, ampak popihala sta jo v Italijo. Tretji sin se je predstavil sicer, toda med službovanjem se je udeležil neke demonstracije v Vidmu; vedé, kaj ga čaka, je zapustil zastavo in je odšel v Italijo. Kako je to, da se v občinskem svetu gorjskem predstavlja kakor idejal, katerega naj bi sledili drugi, mož, ki je bil poštenjak v mnogokaterem pogledu, ki je bil značaj, katerega pa ni možno hvaliti v politiškem pogledu?

Dozdeva se, žal, da one besede niso ostale brez učinka, kajti letos se je dogodilo zopet, da sin prvega meščana gorjskega ni došel na nabor, ampak je doposlal spričevalo, da je bolan. V resnici pa so ga videli na ulici istega dne. Tu seveda ni hotel zaostajati tudi sin družega podžupana. Na nabor ni prišel, pač pa se je bavil v prodajalnici. Tudi v drugem pogledu se dozdeva, da mlajši rod gorjski sledi onemu možu. Toda, to hočem povdariti v poznejšem delu svojega govora. V Gorici so se spremenile razmere. Voditelj politiškega življenja je umrl, med tem pa so se dogodile druge spremembe. Vojno leto 1866. je bilo za nami, odnošaji so se zjasnili in vnanje razmerje Avstrije do Italije je postalo drugo. To je nekoliko vplivalo na notranje življenje in dandanes ni opaziti tako lahko, da bi v Primorski tako očitno grešili zoper avstrijsko misel. Izdali pa so drugo parolo, po kateri delajo. Sosebno kar se dostaje Gorice, povdarja se vedno in vedno, da treba čuvati italijanski značaj mesta. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. maja.

Adresni načrt poslanske zbornice je sedaj izgotovljen v smislu, kakor ga je sestavila večina po navodilih zastopnikov vseh strank zbornične večine. Po uvodu, v katerem se izraža udanost cesarju in cesarski hiši, se omenja volilne pogoje, ki ustreza (?) potrebam glede razširjenja volilnega prava, pojasnjuje potreba pravične obnove vitve pogodbe z Ogersko in izraža prepričanje, da je v interesu stvarne in nagle rešitve legislativne naloge nujno potrebno, da prenehajo notranji narodnostni boji in da je možno doseči narodni mir le potom mejsebojnega pripoznanja zgodovinsko prirojene pravice avstrijskih narodov vseh kraljestev in dežela, nadalje potom pravične uvedbe jednako pravosti vseh narodnostij v vsem javnem življenju, v šoli in uradu, kakor tudi s tem, da se varuje zgodovinska samopravnost in nedotakljivost kraljestev in dežela. Mnoge zakonodajalne naloge se morajo vspešno rešiti, ako se deželnim zborom da večji delokrog, kar utemeljujejo stvarni razlogi in različne razmere posamičnih dežela. Potrebno je nadalje, da se nekaj obstojnejših davkov nakaže deželnim zborom, ki bi jih v mnogih ozirih lažje pravičneje razdelili. Nujna potreba je tudi, da se upravam posamičnih dežela podeli več samostojnosti, s čimur bi se dosegla jednostavnost in ceneja administracija. — Šola polži temelj za versko in pravno življenje, pomagaj vzgojiti rod, ki si bo prizadeval izobraziti se v smislu socijalne pravičnosti. V to svrhu odgovarjaj šola potrebam različnih dežel in narodov, kar pa ni možno doseči, ako se ne razširi delokrog deželnih postavodajalnih zastopov. — V

Včeraj sem bil v Trnovem. Saj si že slišal, da imajo tam posojilnico Rajfajznove vrste in kako izvrstno da deluje. Bral in premišljal sem vso stvar. Toda marsikake dvome sem še imel. Zato sem sklenil, pogledati tako posojilnico. In včeraj sem to skušil. Povem ti, da mi ni bilo žal.

Jernejavec: Kdo pa je ta „Rafuzen“, ali kako ga kličeš?

Prahár: Rajfajzen je župan nekod na Nemškem. Umrl je l. 1888. Bil je velik dobrotnik kmetov. Kot župan je skušal, kako trda se godi kmetom, ker jim zmiraj primanjkuje denarjev in v sili si ne vedo pomagati ter se obračajo do odurov in podobnih ljudij, kateri reveža toliko časa strižejo in melzejo, dokler ga ne spravijo na boben in v sužnjost.

Jernejavec: V Ljubljani imajo brivci napisano na vratih: Tu se brije, češe in striže. Menda so tem podobni.

Vižel: So, so, samo ne strižejo brade, ampak papirje.

Prahár: Le počakaj! Ta Rajfajzen je premišljal, kot dober oče svoje soseske, kako bi kmeto postavil na trdne noge? In posrečilo se mu je z božjo pomočjo. Ustanovil je v svoji občini posojilnico, po kateri se zavežejo vsi udje „dobro stati“ ali jamčiti z vsem svojim imetjem za vsa posojila.

adresi se nadalje omenja potreba socijalnih preosnov, podpore kmetijstva in obrta, davčne, justične in raznih drugih preosnov ter zakonov, ki so se omenjali v prestolnem govoru. Z ozirom na zunanjo politiko se izraža želja, naj posreduje avstrijska vlada za ohranjenje miru na Balkanu; poleg tega pa naj imajo interesovane velevlasti pred seboj tudi skrb za krščansko prebivalstvo v turških pokrajinah.

Volitev v dunajske okrajne zastope se je vršila predvčeranjim za drugi razred. Kakor smo že na kratko omenjali, zmagala je v štirih okrajih židovsko-liberalna stranka in sicer v prvem, drugem, devetem in devetnajstem okraju. V notranjem mestu antisemiti niso postavili nobenih kandidatov, v Leopoldovem mestu so bili v manjšini za 140, v okraju Alsergrund za 100 in v 19. dublinškem okraju pa za kakih 40 glasov. V ostalih okrajih so zmagali povsodi antisemitje z velikimi večinami; v večini teh okrajev liberalna stranka ni postavila nikakih kandidatov. Vdeležba pri volitvi je bila v nekaterih okrajih zelo slaba; k večjemu se je vdeležila volitve polovica upravičenih volilcev. Volitev v devetnajstem okraju menijo antisemitje ovreči, ker so se dogajale od scijalistične in židovsko-liberalne stranke mnoge nezakolitosti.

Kvotno vprašanje. Nedavno smo sporočili, da je avstrijska vlada odposlala ogerskemu kabinetu noto, v kateri se označuje poleg stališča kvotne deputacije tudi vladino stališče in ima toraj ogerska vlada v rokah pismeni izjavi obeh odločujočih avstrijskih faktorjev. Ogerski ministerski svet se je takoj nato pečal s tem odgovorom ter po daljši debati sklenil, da niti za las ne odstopi od svojih prvotnih, povodom zadnjih ustmenih pogajanj označenih zahtev. Konečno se je tudi sklenilo, da se pogajanja mej obema vladama ne nadaljujejo pismeno, marveč se počaka tako dolgo, dokler ne pridejo v Budimpešto avstrijski ministri, kar se zgodi v teku prvih dnij prihodnjega tedna, najbrže 19. ali 20. maja. Ugodnega vspeha seveda tudi to pogajanje ne bo pokazalo, kajti nobena vlada ne sme popustiti od prvotnih zahtev, ako hoče, da ji parlament popolno ne izpodnese že deloma omajanih sedežev.

Novela k pruskemu društvenemu zakonu daje povod malo ne vsem nemškimi listom, da se zaletavajo v vlado in njej prijazne kroge. Načrt, ki ga je predložila vlada državnemu zastopu, naperjen je v prvi vrsti proti socijalnim demokratom, kajti vsako politično društvo, vsako zborovanje je odvisno samo od milosti in nemilosti policijskih oblastev. Tako postopanje pa ne more odobravati nobena v resnici svobodomiselna stranka in popolno umljiva je trditve nekaterih listov, da morajo vladati v Nemčiji že popolno gnjile razmere, ako vlada po dvajsetletni izkušnji predloži državnemu zastopu tak zakonski načrt. Vkljub temu, da sta vlada in njena klika prepričana, da tak načrt nikdar ne more postati zakon, seveda ako že nista popolno preslepljena, vendar si še drzne vladno glasilo „Post“ zagovarjati in hvaliti „času in potrebam primerno predlogo“.

„Kreta za Tesalijo“, slove parola odločujočih faktorjev v Carigradu povodom sklepanja miru z Grško, in znova se je jelo bobnati v svet, da Turčija ni pričela vojske in da je v minulih šestih tednih podala dovolj dokazov, da je voljna ustreči zahtevam evropskih sil. „Zmagoslavnemu narodu moramo pokazati, da se ni zamen bojeval, ker ako tega ne storimo, je naša vlada izgubljena. Nikakor ne smemo dovoliti, da bi nam Evropa enostavno predpisovala, kako naj se pobotamo s poraženimi Grki. Na vojno odškodnino se tako ne moremo zanašati, kajti Grška sama ne zmore nič in bi toraj tudi v slučaju poročstva morali čakati cela desetletja, predno bi kaj dobili od nje. Najjednostavneje je toraj, da odstopi Grška prostovoljno priborjeno Tesalijo, Turčija pa naj ji tudi prostovoljno prepusti otok Kreta, ki je ravno dal povod sedanjim vojski. Otok prav iz srca privoščimo našim nasprotnikom, ker jim bo provzročal mnogo več preglavic, kakor Turčiji, kateri so na razpolago vsa bolja sredstva za pomirjenje (!) upornih Krečanov, in bode treba potem še pogosteje zvati na pomoč evropsko moč, kakor do sedaj“. Tako je toraj „javno“ mnenje v Turčiji, kateri so se seveda že zdavnaj cedile sline po prijazni in ravni Tesaliji. Radovedni smo, kaj poreko k taki „potrebni uravnavi“ meje mej Grško in Turčijo interesovane velevlasti-posredovalke.

Tedenski koledar.

Nedelja, 16. maja: 4. povelik.; evangelij: Jezus obeta učencem sv. Duha; Jan. 16. Janez N. — Ponedeljek, 17. maja: Maksima dev. — Torek, 18. maja: Venancij m. — Sreda, 19. maja: Celestin pap. — Četrtek, 20. maja: Bernardin Sij. — Petek, 21. maja: Feliks Kont. sp. — Sobota, 22. maja: Julija dev. m. — Lunin spremin: Sip 16. maja ob 2. uri 53 m. popoldne. — Solnce izide: 20. maja ob 4. uri 28 m.; zaide ob 7. uri 26 m.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 15. maja.

(Protestantska občina v Trziču) Iz Trziča se nam je brzojavno sporočilo, da so protestantje kupili v Trziču hišo, v kateri se bo opravljala služba božja protestantov, ter da se je tej protestantski občini pridružilo tudi kakih petdeset proselitov. Gledé te čudne novice pričakujemo natančnejših poročil.

(Blagoslovljenje kipa sv. Cirila in Metoda.) Včeraj blagoslovil je preč. gospod častni kanonik in dekan Janez Oblak v Kamniku v delavnici tamšnjega podobarja Fran Tončiča kipa svetih bratov Cirila in Metoda za cerkev v Kraljevcu. Kipa prepeljeta se v Ljubljano, kjer bode za nekaj dnij razstavljeni v izložbi gospe Ane Hofbauerjeve, od koder se odpošljeta na Hrvatsko na odmenjeni kraj.

(Iz Rima) 13. maja. Poročam vam nekoliko kratkihotic za porabo. Mil. knezoškof lavantinski so v torek 11. t. m. srečno dospeli semkaj. Danes (13.) so jih sveti oče sprejeli v privatno avdienco. Mil. knezoškof so jim podarili krasno vezano knjigo „Gesta et statuta“ zadnje lavantinske sinode, nad katero so sveti oče izrazili posebno veselje. Posebej so pohvalili radodarnost lavantinskih škofljanov za afrikanke misijone in duhovnikov za semenišče v Atenah. Med drugim so v svojem nagovoru poudarjali veliko važnost temeljite filozofične izobrazbe za duhovski naraščaj v duhu Tomaža Akv. in pod vodstvom škofovim. Sveti oče so prav čvrsti. — V Petrovi cerkvi se delajo velikanske priprave za bližnje svečanosti in je zatorej cerkev popoludne vedno zaprta. Dosljej je naznanjenih že čez 300 škofov, ki pridejo h kanonizaciji. — Danes popoludne obišejejo milostijivi knezoškof avstrijskega poslanika grofa Revertero.

(Iz Spodnje Idrije) se nam poroča: „Slovenski Narod“ od 10. maja 1897 je prinesel sledeče: Izjava. Podpisani izjavim, da je poročevalec v „Slovenec“ št. 93 z dne 26. aprila 1897 v dopisu iz Spodnje Idrije nesramen lažnjivec in obrekovalce. ter ga prosim, da mi naznani, ako ima še kaj časti v sebi, svoje ime, da mu lahko dokažem, da je lažnjivec. Proti lažnjivcem, katerih ne poznam, se drugače ne morem braniti. Iz Spodnje Idrije, dne 8. maja 1897. Matevž Kavčič, gostilničar. Kaj je temu možu padlo v glavo, da je poslal to izjavo, ne vemo. Ali je bil kje on imenovan v dotični notici? Ali je on župan, da se bode potegoval za celo občino? Ali misli, da je jedino on tako mogočen, da bode resnica precej laž in obrekovanje, če on to izjavi? Mi svetujemo vredništvu, da vložiti temu možu tožbo, da ne bode mislil, da sme govoriti kar hoče. Kar je nas od mokrščev imenovanih katoličanov smo vsi pripravljani s prisego potrditi, da je vse resnica, kar je prinesel dotični „Slovenec“. Da je pri nas mokrška gostilna, pokazal je zopet 11. dan maja. Ali ni rubeča zastava — mokrška? Taka je pa visela ta dan v jedni naših gostilnic. Ali se ni imenovala ta dan cesarska zastava — hudič in cunja? To pa zato, da se je bolj poveličevala — mokrška. Dasi smo zelo potrpežljivi, se vendar ne bomo pustili zmiriti z lažnjivo in obrekovalci. Mar mislite, da boste po nas hlode valili? Če ne boste prihodnje dni dobre volje, vedite, da po slabi tovaršiji — tudi po mokrški — rada glava boli. Jeden v imenu vseh, ki so rajše gledali cesarsko zastavo, kakor rubečo — mokrško.

(Iz Čemšenika.) 14. maja. [Sneg.] Zelo smo se veselili letošnje pomladi, ki je bila tako lepa. Upanje na prav dobro letino je naudajalo naše srce, saj je pa tudi vse tako lepe kazalo, kakor si le človek sam želeči more. S hvaležnim srcem smo opazovali polje, na katerem je bujno rastlo žito; z veseljem in radostjo je naudajalo cvetoče drevje vsakoga, če bi bil tudi morda žalosten in čmeren. Ali zdaj bo pa menda vse naše lepo upanje segnalo pod

snegom, kajti 12. in 13. maja je neprenehoma padal sneg, kakor o božiču, in danes že tretji dan naletuje; bela odeja je pokrila naše polje in vrtove. Mnogo sadnega drevja je polomljenega, žito na polju je vse pod snegom. Občutno škodo nam je napravil že zdaj in če nam Bog kmalu ne pošlje toplejših dnij, ne bomo imeli letos kaj spravljati v žitnice. Bog se nas usmili!

(Iz Cerknega.) Po vsem Cerkljanskem nad 500 metrov morske višine je 12. t. m. zapadel sneg; v višini 800 metrov 2 pedi. Termometer kaže + 3° C. 13. popoludne zopet sneži.

(Pred volitvami) Iz Klanjca: Če bi prišel zdaj kakšen tujec v naše lepo Zagorje, bi mogel marsikaj čuti, a se tudi na svoje lastne oči prepričati. Povsod je govor o samih volitvah. Ja, še pred kmečkimi hišami, kjer je le par naših Zagorskih kmetov zbranih, ti ugajajo „kaj misliš, kdo bu pobelil?“ — Oh! kako lepe želje se tu izražajo! Ubogi narod bi imel rad svoje lastne iz naroda in za narod niklih poslancev, ali vrivajo in narivajo mu se poslanci, ki so še komaj le te dni videli, da še tudi kmečki narod eksistira. — Nekega dne sem šel po svojem poklicu na bregu kraj velike ceste, ki pelje v bližnje mestance Klanjec, ko zagledam v dolini lepe in krasne kočije, vse se peljejo v Klanjec. Kdo so bili ti gospodje? Nihče drugi, kakor možje, ki bi radi našega seljaka v saboru zastopali in kadar bi bilo treba, se zanj potegovali. Hrvaški sabor je razpuščen in potrebuje spet novih in spretnih (?) delavcev. In kdo pošilja v sabor te delavce? Večinoma masa naroda. Zato so se napatili ti gospodje iz svojih divnih in dišečih soban k našem zapuščenemu narodu. Po našem Zagorju, kam li po ostali Hrvaški, delajo ti gospodje svoje ribje sprehode, da bi vlovili spet svoje stare saborske stole. Zdaj trosijo in mečejo denarja za glasove, obljubjujejo, vsega moreš imeti, samo, da jim ostaviš besedo, da boš dal zanje svoj glas. — Takšna bi bila bolj splošna slika naših saborskih volitev. Ali kaj pa z vlado? — Ta pa misli na vse kaj drugega. Čujemo, da so že odrejeni mažarski škadroni, bataljoni in celo regimenti, ki nas bodo se svojo navzočnostjo počastili in bojda tudi pred temi krutimi narodovci branili. Pri nas neki volitve niso slobodne, in zato nam želi vlada pomoči in nas varovati! — Lepši in bolj varno bo, ko bo vsakega posamnega birača ali pandur, žendarm, ali v potrebi tudi dva konjenika ob vsaki strani pred volilno urno spremljal. Zakaj bi moral sam iti in po svojem prepričanju pred urno svoj glas oddati!? Naj bo tudi nekaj pompe. Dragi moj Zagorec, ko si boš zbiral svojega zastopnika v sabor — te pompa ne bo nič stala. Dva škadrona huzarjev prijašeta bodava v naš obronki Klanjec, v Krapino, Pregrado, Zlatica - Bistrica i. t. d. Vojaki grede radi zastonj in ravno v mescu maju. Zakaj ne bi tudi oni kak lep izlet napravili po celi — beli Hrvaški? — Kadar stopi lepega dne vojaštvo po prašnatih cestah, beži vse iz hiš, da si ogleda cvet možkega spola v blesteči opravi, tako bodo morda tudi naslednje dni vreliljudje iz svojih kočie ob velikih cestah. Vprašali se bodo ljudje med seboj, kam pa grede? Ali imajo kje svoje vojaške vaje? Zalibog, naš Zagorec si ne bo mogel tako odgovoriti. Ne, nimajo vojaških vaj, pač pa bodo kakšna dva ali tri dni oblegali naše kotarske oblasti, da se jim kaj zlega ne pripeti, — zapeljane in premamljene kmete pa bodo hočeš nočeš prisilili, da glasujejo za mažaronskega kandidata. — Zaporov bode tudi dosti. Prav zadnje dni so počeli vsi vladni, občinski . . . tajni in javni činovniki upornim opozicijskim duhovom prav pazljivo na prste gledati. Človek se že pred njimi ne more več prosto gibati, ker ti zvošejo povsod za teboj. Kaj se je pripetilo nedavno nekemu duhovniku? Mladi gospod napoti se v nedeljo k podružnici, da bi tam opravil službo božjo in ljudstvo krepil z večnimi nauki. Kar se do zdaj še ni nikoli pripetilo, prišel je tudi kotarski pristav iz Klanjca za duhovnim gospodom po blatu in dežju na visoki breg h kapelici za gospodom k sv. maši. Zakaj neki? Morda nima doma dosti sv. maš. Če pa pridige toliko skrbno in rad poslušá, kako, da ga v domači cerkvi ni prav nobeno nedeljo videti? Pa že vemo. To so činovniki vladni, ki so dobili seveda privatno in tajno povelje od svojih višjih, naj siromašnemu Zagorcu tudi v spolnjevanji cerkvenih zapovedi lep izgled dajejo. Vneti in sprebrnjeni činovnik hotel je pokazati svojim gospodarjem, kako temeljito se je poboljšal. Noče iti doma k službi božji, ampak raji prav daleč h ka-

pele, za pokoro prejšnjih zanikernosti. Tam bo nauk Božji gotovo bolj mičen, in če gre človek na Božjo pot, se ga bežja beseda tudi bolj prime. Kaj, ko bi duhovni gospod pri podružnici morda tudi kaj o politiki zinol? In da je dolžan vsak pošten kristijan dati svoj glas takšnemu kandidatu, ki je dober katoličan. Oh! to bi bila res mična pridiga in posebno zdaj, ko so že volitve za sabor čisto blizo. Ja, če bo gospod kaj takega povedal, potem pa se bo pot, če tudi trudapolna, dobro splačala. Ali ubogi kotarski pristav se je zastoj po blatu in dežju mučil. Če je bil pri sv. maši zbran in pazil na štiri dele sv. maše, morda ga ljubi Bog kaj odškoduje, ki je vladar tudi naše, če tudi zdaj tako žalostne in krivične politike. — Govori se, da je bil naš cpoziciionalni kandidat dr. Mozzura, ko je hotel obiskati Klanješki kotar na postaji Vel. Trgovišča častno pridržan. V tako zmedeni hrvaški kraljevini kaj lahko mogoče.

(V Zatičini) je umrl in je bil danes pokopan odvetniški koncipijent gosp. dr. Fr. Podobnik. Naj v miru počiva!

(Izpreobrnjenje kneginje.) Iz Petrograda se poroča: Kneginja Wolkonska, ki je nedavno umrla, je na smrtni postelji izrekla željo po katoliškem duhovnu, da bi se odpovedala razkolu. Nje soprogo bivši minister Wolkonski ji tega ni dovolil, ker se je bal kaznj, ki zadenejo razkolinke-izpreobrnence. A starejši sin je ustregel materini želji in pripeljal katoliškega duhovnika. Mati se je odpovedala razkolu, potem pa umrla. Pokopali so jo na katoliškem pokopališču. V katoliški cerkvi so bili veliki pogrebni obredi. Navzoči so bili najvišji državni dostojanstveniki. Car je izrečno ukazal, naj se opusti proti obitelji zavoljo tega izpreobrnjenja vsako postopanje in vsaka kazen.

(Na dveru) dunajskem bodo začeli varčevati. Posebno slugam bodo zmanjšali dohodke. Doslej so res živeli kakor v deveti deželi. Na leto so popili 15.000 litrov vina. Sedaj bodo pa za dve tretjini na slabšem. Izgubili bodo tudi doseganje pravico, da so se smeli vsega polastiti, kar je ostalo po pojedinah in dvornih banketih, za kar so vlekli po 40 do 50 gl. vsak. No, sluge pač ne bodo veseli, a k socijalnim demokratom jim ne bo še treba iti.

(Resnica nad vse.) Vojvoda Kozma Medici je bil velik prijatelj umetnostim, tudi sam se je poskušal v kiparstvu. Nekoč izkleše kip Neptunov iz dragocenega marmorja ter ga izpostavi na javnem prostoru. Kmalu na to vpraša umetnika Mihel Angela, kako mu je všeč njegov Neptun. „Bog Vam grehe odpusti,“ odgovori umetnik, „ker ste tako lep kos marmorja — skazili.“

(Nezaslužena pohvala.) Predsednik: Sodišče je sklenilo, da se radi prehitre vožnje obsodite na 10 gl. globe. — Izročček: Kako ste dejali, radi prehitre vožnje. No to je prevelika pohvala za moje staro kljuse, ta bo pa ponosno na to.

(Hudomušna tolažba) Krčmar: Kakšna smola, gospod zdravnik! V pretečeni noči so vlomili tatovi v mojo klet ter odnesli nič manj nego 10 steklenic vina. Ko bi le mogel izslediti, kdo so bili ti ničvredneži. — Zdravnik: Le bodite brez skrbi, oče, če bodo le Vaše vino pili, gotovo bodo rabili mojo pomoč.

(Sejmi po Slovenskem od 17.—22. maja.) Na Kranjskem: 17. v Lukovcu, Idriji, Rovišah, Moravčah, v Kočevski Reki, na Vidmu poleg Krke; 20. v Mozlju; 22. v Tržiču, St. Lambertu. — Na Slov. Štajerskem: 17. v Gorenj. Sušici, Murki, Soseski, Vojniku, Pilštajnu; 22. v Loki. — Na Koroškem: 19. v Celovcu. — Na Primorskem: 17. v Dolini, Voloskem; 22. maja v Kastvi.

Društva.

(Pevsko društvo „Slavec“) priredi na binkočno nedeljo dne 6. junija veliko ljudsko veselico na Koslerjevem vrtu. Nadalje je odbor ukrenil, ker je k društvu pristopilo mnogo novih članov, priporočati društvenikom, v slučaju nabave raznih potrebščin, da se v prvi vrsti ozirajo na svoje soslane, katerih imenik je v društveni sobi vedno na upogled. Gospod F. Ksav. Staré, slikar v Ljubljani, pa je pristopil k društvu kot ustanovnik svoto 40 kron. Glede sokolske slavnosti v Celji, je odbor vse potrebno uredil in se je „Slavec“ udeleži korporativno z društveno zastavo.

(Šentjacobsko-trnovska ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda) je imela 9. t. m. svoj občni zbor v damskih

prostorih „Narodnega doma“. Novo podružnično načelnstvo se je sestavilo tako-le: Predsednica: gospa Ivana Zupancičeva. Podpredsednica: gospa Marija dr. Kušarjeva. Tajnice: gospa Gabrijela Zuzekova, gospici Brigita in Vera Souvanova. Tajnici — namestnici: gospici Marijana Prosenčeva in Ivanka Vidmarjeva. — Blagajničarici: gospica Jelica Lozarjeva in gospa Helena Vidmarjeva. Blagajničarici — namestnici: gospa Trtnik-Petrovičeva in gospica Leopoldina Trtnikova. — Odbornice: gospa dež. odbornika soproga Franja dr. Tavčarjeva, gospa zupanja Milica Hribarjeva, gospa veletržčeva Ursula Souvanova, gospa trgovčeva Jelena Naglasova, gospa posestnikova Terezina Debevčeva, gospici mestni učiteljici Minka Maroltova in Ivana Praprotnikova.

(Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) so v zadnjih dveh tednih darovali: Gdč. Ljudmila Roblek v Litijski mesto venca na krsto gospe Ane Oblakove 2 gl. Mala družba po pogrebu č. g. Iv. Bolte, župnika v Ledinah 3 gl. 78 kr. Iz nabiralnika pri g. Ivanu Pignatariju v Crničah pri Gorici 1 gl. 51 kr. G. Janko Jeglič, nadučitelj pri sv. Križu pri Litijski svoto 1 gl. 30 kr., nabrano v Mlavčičevi gostilni za izgovorjene ptujke med slovenskim pogovorom. Slavn. posojilnica v Konjicah 25 gl. Iz nabiralnika v A. Svetinovi gostilni v Zrovnici 2 gl. 50 kr. Zenin iz Trnočnega v Ljubljani 1 gl. Č. g. Eranč. Jeršič, vpok. župnik pod St. Jurijem v Izlakah, za velikovsko šolo 2 gl. Č. g. A. Tolminec v Gradcu, mesečni donesek 5 gl. Briska podružnica v Bljani po g. F. Smiču 30 gl. Čisti dohodek zabavnega večera šenklaško-frančiškanske ženske podružnice v Ljubljani 80 gl. 46 kr. Gospodje ljubljanski bogoslovci pokroviteljine 102 gl. 32 kr. Slavn. posojilnica v Ribnici 20 gl. Bog plačaj vsem milosrdnim dobrotnikom! Opozarjamo vse častite gg. podružnične blagajnike in blagajnice, da bi začeli pobirati udnino. Letos je dohodkov za dober tisočak manj, kakor jih je bilo lani osvojev. Slovenci, ne nazaj, ampak naprej!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Grško-turška vojska.

Atene, 15. maja. Brzobjavno poročilo iz Arte javlja, da se je pojavil včeraj mej Grki in Turki krvav boj pri Gribovem na poti v Filipiadi. Na obeh straneh je izguba velika. Podrobnosti niso znane.

Atene, 15. maja. Bivši ministerski predsednik Delyannis je grajal nasproti nekemu diplomatu odzvanje grških čet s Krete ter izjavil, da vlada nikdar ne bo privolila v vojno odškodnino, ker sicer bi zbornica zavrgla vsak tak predlog.

Carigrad, 15. maja. „Sabah“ objavlja brzobjavno, v kateri se glasi, da so turške divizije, prišedši iz Farzala, vzele vasi Hadži-Amar, Bekriler, Karalar, Purnali in Vardali in potem prodirale dalje proti Domokosu, kateri pade v kratkem v turško last.

Carigrad, 15. maja. Vedno dohajajo nove turške čete proti Domokosu. Grška posadka je sicer precej močna, toda ako jo Turki obkoli, od vseh strani, je premagana.

Carigrad, 15. maja. Zunanji minister je naznanil starosti poslanikov, da ob kratkem dojde odgovor turške vlade ter da je Domokos poslabem uporu od grške strani postal posest turške armade in da se je grška armada umaknila daleč nazaj.

Carigrad, 15. maja. V trenutku, ko se je hotel včeraj ministerski svet posvetovati o odgovoru na noto velevlastij, ki želé, da turška vlada takoj ustavi vojno akcijo, je došlo brzobjavno poročilo, da je pristalo 3000 Grkov na severu od Prevese. To poročilo je napravilo neugoden utis. Poslaniški krogi izjavljajo svojo nevoljo nad takim postopanjem Grške, ki pričinja z ofenzivno akcijo v trenutku, ko se gre za sklepanje premirja, in so mnjenja, da bo to zelo oviralo podjetje velevlastij.

London, 15. maja. Sultan je naznanil angleški vladi, da odpošlje v London povodom jubilejske slavnosti kraljice Viktorije posebno odposlanstvo.

Pariz, 15. maja. „Agence Havas“ poroča: Zatrjuje se, da bo Turčija zahtevala vojno odškodnino v približnjem znesku 78 milijonov frankov. Velevlasti ne bodo Grške silile, naj izroči svoje brodovje mesto denarja. Ako bo pa hotela Grška plačati odškodnino v gotovini, tedaj bodo velevlasti ukrenile, da bodo starejši upniki zavarovani.

Kaneja, 15. maja. Angleški konzul in angleški admiral sta že v drugo objavila neko proklamacijo na Krečane brez vednosti tovarišev.

Telegrami.

Praga, 15. maja. „Narodni Listy“ pišejo povodom objavljenja adresnega načrta: „To je prva zastava zbornične večine, ki je stopila v organizovano bojno vrsto in ima trdno voljo, priboriti veljavo vsem v adresi označenim zahtevam.“

Cetinje, 15. maja. Princ battenberški, več velikih knezov in velikih kneginj ter princ Karageorgievič so dospeli sem včeraj zvečer.

Rim, 15. maja. V poučenih krogih se širi vest, da pride jeseni ruski car v Rim in da o tej priliki obišče tudi sv. očeta.

Rim, 15. maja. V poslanski zbornici se je pričela včeraj razprava o interpelaciji glede Afrike. Socijalistični poslanec Marinis je zahteval, naj se odzovejo iz Afrike vse italijanske čete, posl. Imbriani in tovariši pa so zahtevali, naj se Eritreja sploh opusti.

Pariz, 15. maja. Duhovnega opravila po pokojni vojvodinji Alençon v cerkvi svetega Filipa so se udeležili papežev nuncij, vsi člani diplomatskega zastopstva, grofinja Trani in vsi odličnejši člani rojalistične stranke. Vojvodo Orleanskega je zastopal pooblaščenec. Krsto so na to prepeljali v prvotno odločeno sobo in so jo danes odpeljali v Dreux.

V sedanjem času za jemanje najbolj pripravno pristno, čisto in sveže 53 (16) 3

🐟 dorševo med. ribje olje 🐟

je ugodnega okusa in lahko prebavljivo. — Cena steklenici 50 kr., dvojni steklenici 1 gl. Priporočila

lekarna L. Leustek v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta.

Gosp. lekarnarju Piccoli-ju

v Ljubljani.

Podpisani usoja si Vašemu blagorodju uljudno naznaniti, da rabi poslano tinkturo za želodac (Tinctura Rhei composita G. Piccoli) z izvrstnim uspehom proti želodčnemu in kataru v črevesih, istotako tudi proti jetrnim in žolčnim izlivanjem.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Gradec, dne 2. februarija 1897.

Provincijal
brat Emanuel Leitner,
nadzdravnik.

232 100-15

Umrlí so:

13. maja. Uršula Pust, posestnikova žena, 40 let, Hradekega vas 12, jetika. — Anton Makovec, delavec, 77 let, Kladezne ulice 20, ostarelost.

14. maja. Miklavž Prezelj, posestnik, 50 let, Hrenovo ulize 15, morbus Macoloms Werthofii.

Meteorološki poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
14	9. zvečer	733.5	7.2	sl. jvzh.	oblačno	
15	7. zjutraj	732.3	6.6	sr. jvzh.	oblačno	1.7
	2. popol.	732.0	8.9	sl. sszah.	dež	

Srednja večerajnja temperatura 6.9°, za 7.0° pod normalom.

VABILO

na

izvanredni občni zbor

I. ljublj. del. konsumnega društva

ki bo

v nedeljo, dne 30. maja ob 2. uri popoldne v mestni dvorani (na rotovžu).

Vspored:

- Pozdrav načelnika.
- Poročilo nadzir. sveta in odobritev računov za poslovno leto 1896.
- Volitev odbora in nadziralnega sveta.
- Posamni nasveti.

338 1-1

Načelstvo.

Angelo Savnik
c. kr. finančni koncipist

Zofija Savnik roj. Domladis
poročena.

Ljubljana, *ilir. Bistrica,*
dné 15. maja 1897.

336 1-1

Josip Cvetrečnik,
sobni slikar, Karlovska cesta št. 2,
priporoča se v vsakovrstna v sobnoslikarski obrt spada-
joča dela. 9 32-15

Koverta s firmo
priporoča
Katol. Tiskarna

Preselitev krojaške delavnice.

Prečastiti duhovščini in p. n. občinstvu naznanjam najudaneje, da sem se preselil s svojo krojaško delavnico s Kongresnega trga št. 3 na

Dunajsko cesto št. 14
(Mathianova hiša).

Zahvaljujoč se najtopeje za dosedaj izkazano mi zaupanje prosim, da se mi isto tudi nadalje ohrani blagovoli, in si bodem prizadeval postreči cenjenim odjemalcem s solidnim delom in nizkimi cenami.
Proseč za mnogobrojna naročila bilježim
velespoštovanjem

J. N. Potočnik,
krojaški mojster.

337 2-1

Prodá se dobro ohranjen
harmonij
po nizki ceni.

Več pové upravništvo „Slovenca“. 335 3-1

Katol. Bukvarna v Ljubljani priporoča:

Enechridion Liturgicum in usum Clericorum et Sacerdotum in sacris functionibus. Collegit Jos. Erker. Cena 1 gld. 50 kr.

Wolf-Pleteršnikov slovensko-nemški slovar, dva zvezka, nevezana 11 gld. 50 kr., v pol-sagrinastih izvirnih platnicah 14 gld. 50 kr.

521 52-44

Častiti p. n.
duhovščini

naznanjam utrudno, da sem se kot dolgoletni sodelavec pokojnega g. **K. Schirmerja** (tudi slovitega tirolskega zavoda za slikanje na steklo) naselil v **Gradcu**.

Proseč za blagonaklonjenost bilježim velespoštovanjem

Ed. Stuhl
specijalist za slikana cerkv. okna,
Annensrt. 35.

Kdo pije
Kathreiner
Kneippovo sladno kavo?

Vsak
kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav ostati in si kaj prihraniti.

804 20-8

Staropreizkušeno dijet. kosmet. sredstvo (vrbalno) za okrepečo in utrjenje žil in mišic človeškega telesa.

Kwizdov fluid

Znamka: kača (hribolaški fluid). Z uspehom ga rabijo hribolazci, biciklisti in jahači, da se utrdé in okrepejo po dolgem naporu. — Cena steklenici 1 gld., pol steklenice 60 kr.

Pristen se dobiva v vseh lekarnah.
Glavno zalogo ima
okrožna lekarna v Korneuburgu pri Dunaju.

114 6 G

Štajersko deželno kopelišče
Rogatec-Slatina

Postaja južne železnice Poličane.
Sezona od 1. maja do 1. oktobra.
Pitno, kopalno, električno zdravljenje in z mlekom.

Prospekte razpošilja ravnateljstvo.

Svetovnosloviti glavberjevo-solnato-kislkasti vrelec, priporočeni od prvih zdravniških avtoritet proti obolenjem prebavnih in dihalnih organov, in sicer:

Tempeljski vrelec, najboljša osvežujoča pijača,
Styria vrelec, preizkušeno zdravilno sredstvo, 230 20-8

razpošilja vselej sveže napolnjena
deželna glavna zaloga v deželni hiši v Gradcu in kopeliščno oskrbnitvo v Rogatec-Slatini.
Deželna rogaška kislá voda se povsodi prodaja.
Glavna zaloga v Ljubljani pri Mih. Kastnerju in P. Lassniku.

Alojzij Večaj
izdelovalec pečij iz glinastih snovij
v Ljubljani, Opekarska cesta 61
preje Igriške ulice 2 26-17
priporoča lepo svojo zalogo

raznovrstnih pečij
od najpreprosteje do najfineje, raznobarvne: rujave, zelene, bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve. V zalogi ima tudi kahljice za štedilnike, sploh razne glinaste izdelke.
Za svoje delo jamči leto dnij. Cene so najnižje.

Največji izbor elegantnih
solnčnikov
priporoča po najnižjih cenah
L. Mikusch
v Ljubljani, Mestni trg 15.

206 13-9

Vse stroje za poljedelstvo!
Vnovič znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. **Sušilnice za sadje in zelenjavo**. — **Škropilnice proti peronosperi**, zboljšani sestav Vermoerov. — **Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje** različnih sestav (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč, kakor hidravlične [vedvodne] preše). — **Slamoznize**, katere se jako lahko gonijo, po zelo zmernih cenah. — **Stiskalnice za seno in slamo**, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju,
II, Praterstrasse 49.
Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!
182 1 Zastopniki se iščejo. 265 20-2

LUDOVİK BOROVIK
= puškar =
v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. — Tudi predeluje stare samokresnice, vzprejema vsakovrstna popravila in jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. 655 52-34

Slovenski in nemški ilustrirani ceniki zastoj.

Najboljše sredstvo proti stenicom, bolham, kuhinjskemu mrčesju, moljem, zajedalkam domačih živalij.

„Zacherlin“
učinkuje čudovito! Usmrti — kot nobeno drugo sredstvo vsakovrstno golazen — in ga radi tega milijoni odjemalcev zahtevajo. Njega znaki so: 1. zapečatená steklenica, 2. ime „Zacherl“.

Pristni „Zacherlin“ prodajajo v Ljubljani:

Ivan Fabian,	Josip Kordin,	A. Scharabon,
Karol J. Holzer,	Anton Krisper,	Viktor Schiffer,
Ivan Jebračin,	Peter Lassnik,	Jakob Spoljarič,
Anton Ječminek,	Mihaela Lavriča,	A. Stačul,
Jeglič & Leskovic,	nasl. F. Grošcl,	M. E. Supan,
C. Karinger,	Alojzij Lenček,	Franc Terdina,
Mihael Kastner,	Ivan Perdan,	Uradniško kon-
J. Klauer,	Karol Planinšek,	sumno društvo,

Dobi se tudi v naslednjih krajih na **Kranjskem**:
V Postojni, Polhovem Gradcu, Borovnici, Velikih Laščah, Kočevju, Krškem, Hribu Fr. Kovač, Idriji, Kranju, Kostanjevici, Litiji, Mokronogu, Koprivniku, Mirni, na Vrhniki, v Tizju, v Radovljici, Ribnici, Račečah, Zagorju, Žužemberku, Kamniku, Dragi, Trebnjem, Črnomlju, Bledu, Cirknici, Ložu, Kamniku, Vipavi. V Škofji Loki: M. Zigon in E. Burdych. 202 15-8

V lekarni se tudi dobiva: Pristno francosko žganje v originalnih steklenicah po 60 in 40 kr., med konjak, med malaga, najboljša, vse po najnižjih cenah. **Železnato kineško vino, sagrađa vino** (odvajajoče) itd.

Splošno priznan je
kina-železnati malaga
kot dijetetično, krepujoče in kri tvoreče zdravilno sredstvo, priporočljivo krvi primanjkujočim otrokom, ženskim, rekonvalescentom, sploh slabotnim osebam; **Steklenica gld. 1-80, pol stekl. gld. 1-**

Prireja se v kemično farmacevtičnem laboratoriju

lekarne „pri zlatem orlu“
J. Svobode nasl. (Mardetschlaeger)
v Ljubljani

kateri naj se določijo naročila. Ondi dobé se tudi vsa homöopatična zdravila.
Pojasnila na v lekarniško stroko spadajoča vprašanja dajo se radovoljno in brezplačno. 54 52-18

Zobozdravnik Avgust Schweiger

stanuje

v Ljubljani v hotelu pri Maliču, II. nadstropje št. 25—26.

Plombovanje v zlatu in platini.

Nova emajl-plomba, barve zobem slične, je jako trpežna ter se ne obrabi niti tekom let, ter ne povzroča nikakih bolečin po plombovanju.

Umetni zobje v zlatu (samo ameriški) brez nebesa, stranice iz kavčuka z zlatom obrobljene. — Za vse izvršitve popolna garancija.

Pozornost vzbujajoče: Kapljice za zobe, lastne izumbe, olajšajo takoj zobne bolečine. 307 3

☞ Bivanje stalno. ☜

Učenec,

kacih 14 do 15 let star, se išče za trgovino z mešanim blagom.

Vsprejme se do 1. junija tek. leta pri Luki Brus-u v Spodnji Idriji. 328 3-2

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno zasluži sleherni ter povsed brez zgube, ako boče prodajati postavno dopuščene srečke in državna pisma.

Ponudbe na Ludovika Oesterreicher, Budapest VIII. Deutschgasse 8. 284 10-4

C. kr. priv. zavarovalna družba

RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ

v Trstu

(ustanovljena leta 1838)

vsprejema z najkulantnejšimi pogoji zavarovanja proti škodam, ki jih napravijo ogenj, strela in razpok, dalje proti škodam na odpadkih najemnine vsled požara in razpoka, potem zavarovanje proti nevarnostim pri prevažanju po vodi in po suhem, in zavarovanje za življenje v najrazličnejših kombi nacijah, kakor: kapitalov in rent, plačilnih še pri življenju ali po smrti zavarovane, otroških dot itd.

Zastopstva c. kr. priv. Riunione Adriatica di Sicurtà sprejemajo tudi zavarovanja proti toči na račun

družbe za zavarovanje proti toči in za pozavarovanje „MERIDIONALE“ v Trstu.

c. kr. priv. „RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTA“

na Dunaju

v lastni hiši družbe, I., Welhburggasse. 40 12-11

Zastopstva v vseh glavnih mestih in večjih krajih Avstro-Ogerske

Pomladni Glasi

posvečeni slovenski mladini.

S 4 slikami.

Uredil in založil

E. Lampè.

V Ljubljani 1897.

Krasna mladinska knjižica!

7. zvezek.

Cena broširanim 30 kr., v pol platno vezanim 40 kr., v celo platno vezanim 55 kr., krasno vezanim 90 kr., po pošti 5 kr. več.

Dobé se v ljubljanskem semenišču, v Katoliški Bukvarni v Ljubljani, pri Jan. Kraju v Novem Mestu in pri D. Hribarju v Celju. — Tudi se dobé prejšnji letniki razven prvega. — Izvirne platnice izdeluje F. Breskvar, knjigovez v Ljubljani.

Lepo darilo otrokom ob raznih prilikah!

Najboljši
fabrikat!

I. kranjski
laneno-oljnati firnež.

I. kranjsko
čisto laneno olje.
Siccativ-firnež (sušilo)

priporoča najceneje 59 104-50

Adolf Hauptmann,

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja v Ljubljani.

Prevzete restavracije.

Dovoljujem si p. n. občinstvo uljudno naznanjati, da sem v dan 1. majnika prevzel

restavracijo g. I. N. Potočnika v Domžalah

katero bom imel na svoj račun.

Točil bom dobro znano Budejeviško pivo, kakor tudi dobra tirolska in dolenska vina. Za slastna jedila in dobro postrežbo pri zmernih cenah bom skrbel kar najbolje. P. n. cenjenim gostom je tudi v razpolago krito keglišče.

Končno priporočam se tudi vsem ljubljanskim izletnikom, kateri so me v Kamniku s svojim obiskom počastili, da me blagovolé posetiti i tako v Domžalah.

Z odličnim spoštovanjem se priporoča

305 3-3

Milan Keržišnik.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vzenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, družtev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 12 52-19

Ana Hofbauer,
imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Primerna priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar, 105 26-26

na Dunajski cesti v Ljubljani,
priporoča svojo

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu
ravno tako tudi

nihalnih, stenskih
in budilnih ur

in le dobre do najfinejše kakovosti po najnižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in budilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

F. P. Vidic & Comp.

v Ljubljani

ponudijo po najnižji ceni poljubno množino

stavbinske opeke,

zarezne strešne opeke

(izdelane iz najboljše vrhniške ilovice) in tem pripadajočo

stekleno zarežno opeko

in

strešna okna iz litega železa.

Peči in štedilna ognjišča

(lastni izdelek).

Roman-cement, dovski Portland-cement

pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.

Najnižje cene! 201 15

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila za gospode, gospé in otroke

na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Srajce za gospode, belih ali črnih, gladke na prsih, brez ovratnika, brez manšet, 27 vrat
 jedna od gl. 1-10 do 2-15
 šest 5-25 .. 15-
Srajce za dečke, v velikostih, sicer kakor gornje
 jedna od gl. 1- do 1-40
 šest 5-75 .. 7-75
Svitlice za gospode, 6 vrat
 jedne 80 kr. do gl. 1-40
 šest gl. 4-50 do gl. 7-50
Dvanajst ovratnikov od gl. 1-80 do 2-20.
Dvanajst manšet od gl. 3-30 do 4-60.
12 predlog (Vorber-len) od gl. 3-25 do 5-
 36 17

Za kroj, brez graje in za točno postrežbo jamči trdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr. častnikov in o. in kr. mornarico.

☞ Cenike nemške, slovenske, laške pošilja na zahtevo brezplačno. ☞

Delavnica kleparskih, ključarskih, kovino-

Anton Belec

St. Vid nad Ljubljano

izdeluje ter ima v zalogi 173 12-11

cerkvene svetilnice ali stalnice po dve iz kositarja 12, 15, 18, 20 gl., iz medenine 22, 24, 28, 32 gl., iz topaka 40, 50 gl., obhajilne svetilnice iz kositarja po 2 gl., iz medenine po 5, 8, 10 gl., pušice z zvončki za pobiranje miloščine, iz kositarja po gl. 1-50, iz medenine 5 gl.; štedilna železna ognjišča vsa železna in tudi razna za vzdati.

☞ Pokrivanje zvonikov. ☞
 ☞ Barvanje zvonikov. ☞
 Napeljevanje strešnih žlebov in strelovodov.

Razne železne ograje, vrata, omrežja za pokopališča.

Prečast. duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom priporoča podpisani

svoje lepe izdelke cerkvenih posod in orodja.

Že izgotovljene reči, katerih imam veliko v zalogi, n. pr.: več monštrano, kelihov, svečnikov, kandelabrov za velikonočne sveče, lestencev itd., prodam 20% nižje od prejšnje cene.

Vsako novo naročilo ali popravilo, pozlatenje, posrebrjenje, poniklanje itd. se bode zanesljivo dobro in v kratkem času izvršilo.

Proračune in načrte naredim brezplačno. — Na ogled pošljem izgotovljene izdelke franco.

Z največjim spoštovanjem

Leop. Tratnik,
pasar - srebrar,
Sv. Petra cesta šte. 27.

153 20-10

XXXXX Solidno blago. XXXXX

Janeza Dogan-a mizararski obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 15
(v Medjatovi hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo

raznovrstnega politiranega in likanega pohištva.

Garniture, divane, madrace od 16 gl. do 40 gl., madrace na peresih 10 gl., dratene madrace 8 gl. 50 kr., pulte za mašne knjige itd.

Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik s podobami zastoj in franco. 323 85-2

XXXXX Najnižje cene. XXXXX

Ana Rupnik

izdelovalka umetnih svetlic

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 13

priporoča se prečast. duhovščini in slav. občinstvu

v izdelovanje vsakovrstnih šopkov za cerkve in altarje, vencev za bandera in razne cerkvene slovesnosti,

kakor tudi 321 6-3

popolne oprave za nove maše.

Zahvala in priporočilo.

Podpisani se tem potom prečastiti duhovščini ter slavnemu občinstvu najpristroneje zahvaljujem za obilni obisk v domu katol. rokodelskega društva v Komenskega ulicah ter se prav ponižno priporočujem v blagovoljno nadaljno naklonjenost v moji sedanjosti gostilni

Vodnikov hram

v Rožnih ulicah šte. 19.

Za naravna in zdrava vina, kakor za vedno svežo pivo ter za okusna gorka in mrzla jedila se bode vestno skrbelo, da bodem tako zamogel v vsakem oziru vsem častitim gostom najbolje postreči. Z velespoštovanjem

320 4 4 **Jakob Sterlè, gostilničar.**

Pleskarski in lakirarski obrt

tvrdke

Josip Makovec v Ljubljani

na Bregu šte. 20

se priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu v mestu in na deželi za vsa v njegovo stroko vstevajoča se dela, osobito v prostoročno izvršeno imitacijo vsakovrstnega lesovja. — Vsa naročila izvrši natančno z uporabo najboljšega materiala ter jamči za dobro delo po možno nizki ceni. 390 52-31

Fr. Pavšner

krojač v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 4 nasproti c. kr. gimnaziji

se priporoča prečastiti duhovščini in slav. občinstvu v naročila na izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obredne in duhovniške civilne obleke

pa tudi poljubne drugačne obleke za svetno gospodo, izvršene po poljubnem kroju, zagotavljajoč trpežno delo iz dobrega, zanesljivega blaga, uljudno postrežbo in kar možno nizke cene.

Prečast. duhovščino in gg. klerike opozarja, da je bil preizkušen v izdelovanju talarjev in vseh obrednih oblečil. 278 3-3

Velika izbira lepih, porabnih priložnostnih daril!

Najboljše ure po najnižjih cenah.

Popravila zanesljivo pod jamstvom.

Največja zaloga verižic, uhanov in prstanov.

Zaloga Styria-koles in raznih drugih zistemov.

Mehanična delavnica na Poljanah št. 31 v lastni hiši.

Ceniki so franco na razpolago.

Novost: Stenske (Pendel-) ure z godbo po jako nizki ceni. 711 30

Fr. Čuden, urar v Ljubljani, Mestni trg, nasproti rotovžu.

Dunajska borza.

Dne 14. maja.		Dne 14. maja.		Dne 14. maja.	
Skupni državni dolg v notah	101 gl. 90 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gl.	155 gl. 25 kr.	Kreditne srečke, 100 gl.	198 gl. — kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 90	5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	158 25	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	150 —
Avstrijska zlata renta 4%	122 70	Državne srečke l. 1864, 100 gl.	192 50	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.	20 10
Avstrijska kronaska renta 4%, 200 kron	101 —	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 35	Rudolfove srečke, 10 gl.	26 —
Ogerska zlata renta 4%	122 40	Tisinske srečke 4%, 100 gl.	141 —	Salmove srečke, 40 gl.	70 25
Ogerska kronaska renta 4%, 200 kron	99 80	Dunavske vravnave srečke 5%	128 —	St. Genois srečke, 40 gl.	74 —
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	954 —	Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108 50	Waldsteinove srečke, 20 gl.	60 —
Kreditne delnice, 160 gl.	362 75	Posojilo goriškega mesta	112 50	Ljubljanske srečke	22 25
London vista	119 60	4% kranjsko deželno posojilo	98 75	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	155 50
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. valj.	58 67 1/2	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 80	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3500 —
30 mark	11 73	Prijoritne obveznice državne železnice	— —	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gl.	374 —
20 frankov (napoleonodor)	9 52 1/2	južne železnice 3%	177 20	Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	75 80
Italijanski bankovci	45 35	južne železnice 5%	126 50	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	— —
C. kr. cekini	5 65	dolenjskih železnice 4%	99 50	Montanska družba avstr. plan.	89 75
				Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	164 75
				Papirnih rubljev 100	127 12

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zube pri krebanjih, pri isrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba **„MERCUR“** Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvari, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosega kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnin.